

آخرین آمار وزارت کشور مجموع تعداد مهاجرین افغانستانی در ایران رانزدیک ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر اعلام کرده است. همچنین آمار سازمان جهانی مهاجرت از آوریل ۲۰۲۱ تا مارچ ۲۰۲۲، نشان می‌دهد ۱ میلیون و ۶۳۴ هزار نفر از افغانستان وارد ایران شده‌اند که در همین بازه یک میلیون و ۱۹۶ هزار نفر از ایران خارج شده‌اند و به افغانستان رفته‌اند

متن پیش رو، متن جلسه داده‌خوانی مهاجرت با محوریت وضعیت مهاجرین افغانستانی در ایران، برگزار شده در ۱۸ مردادماه ۱۴۰۲ به همت مرکز رصد فرهنگی کشور و اندیشکده فرهنگ و توسعه در خانه اندیشه‌ورزان است. در این نشست کامل قیدرلو، مدیر اندیشکده مطالعات فرهنگ و توسعه؛ محمد اصغری، مدیر مرکز رصد فرهنگی کشور؛ سینا شیخی، پژوهشگر حوزه علوم اجتماعی و کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس؛ قمر تکاوران، پژوهشگر مرکز رصد فرهنگی کشور؛ پیمان حقیقت‌طلب، مدیر پژوهش انجمن دیاران؛ محمد وجدانی، پژوهشگر اندیشکده مطالعات فرهنگ و توسعه؛ خانم طالقانی، پژوهشگر افکارسنجی مرکز پژوهش‌های مجلس؛ سید عسکر موسوی، استاد مدعو دانشگاه علامه طباطبایی به تحلیل و بررسی داده‌های مهاجرین افغانستانی پرداختند.

در ابتدای نشست، تکاوران به خوانش داده‌ها حول محور مهاجرین افغانستانی پرداخت: در سرشماری سال ۱۳۹۵ یک میلیون ۵۸۳ هزار مهاجر افغانستانی در ایران وجود داشت. آمار سال ۲۰۲۲ مهاجرین افغانستانی که تحت حمایت کمیسریا بوده‌اند، جمعاً ۳ میلیون و ۴۸۶ هزار نفر است. آخرین آمار وزارت کشور مجموع تعداد مهاجرین افغانستانی در ایران رانزدیک ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر اعلام کرده است. همچنین آمار سازمان جهانی مهاجرت از آوریل ۲۰۲۱ تا مارچ ۲۰۲۲، نشان می‌دهد ۱ میلیون و ۶۳۴ هزار نفر از افغانستان وارد ایران شده‌اند که در همین بازه یک میلیون و ۱۹۶ هزار نفر از ایران خارج شده‌اند و به افغانستان رفته‌اند.

وی در خصوص حضور مهاجرین در دانشگاه‌ها و مدارس کشور افزود: از سال ۱۳۹۸ حضور دانشجویان خارجی در ایران رشد داشته است که مطابق آماری که سال ۱۴۰۱ منتشر شده است، در سال ۱۴۰۰ حدود ۱۳۰ هزار نفر در دانشگاه‌های ایران تحصیل می‌کنند و بیشتر آن‌ها عراقی، افغانستانی و پاکستانی هستند. از این تعداد ۵۶ درصد در دانشگاه‌های وزارت علوم، ۳۹ درصد دانشگاه آزاد و حدود ۵ درصد در دانشگاه‌های وزارت بهداشت مشغول به تحصیل هستند. براساس داده‌های سال ۱۴۰۲ مرکز امور بین‌الملل وزارت آموزش و پرورش نیز ۶۷۰ هزار دانش‌آموز افغانستانی در مدارس ایران حضور دارند.

در ادامه به پاره‌ای از مشکلات دانش‌آموزان افغانستانی در ایران اشاره شد: بعضی از مشکلات ناشی از اطلاع‌رسانی دیرهنگام وزارت آموزش و پرورش برای ثبت نام دانش‌آموزان با برگه سرشماری بود که بسیاری از مدارس ظرفیت خود را تا قبل از آن تکمیل کردند. از سوی دیگر فشار اولیاء بر مدرسه است که برخی مدیران را از پذیرش دانش‌آموزان افغانستانی منصرف می‌کنند. نکته دیگر اینکه بعضی مدارس در برخی مناطق به مدیر مدارس افغان پذیرمبنی بر عدم پذیرش آن‌ها فشار وارد می‌کنند. اصغری درباره انگاره‌های آماری ساخته شده در این خصوص گفت: برخی از تخمین‌های حضور افغانستانی‌ها در ایران تعداد را خیلی بالاتر از اعداد رسمی اعلام می‌کنند. این اعداد انگاره‌های سرگردان حوزه داده است که شبیه به انگاره تمایل به مهاجرت ایرانیان است که به صورت اغراق شده‌ای در میان افراد شایع شده است و زمانی که ما این ارقام را با داده‌های رسمی مقایسه می‌کنیم، کذب بودن این ادعاها ثابت می‌شود و فاصله اعداد واقعی با اعداد رایج بسیار زیاد است. در ادامه نشست، تکاوران با خوانش داده درباره نگرش ایرانیان به مهاجرین افغانستانی افزود: آخرین داده رسمی ما پیمایش سال ۱۳۹۸ است که شهرداری تهران با همکاری پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات در شهر تهران انجام داده است و این داده قدیمی است و تغییرات در خورتوجهی در این چند سال رخ داده است. در این پیمایش ۴۳ درصد از افراد موافق ممنوعیت ورود افغانستانی‌ها به تهران بوده‌اند. از سوی دیگر ۴۶ درصد از شهروندان موافق همسایگی با افغانستانی‌ها بوده‌اند و